

OBSAH

	Úvodom (Viktor Lechta)	9
1.	Metódy a techniky logopedickej terapie, princípy ich aplikácie (Viktor Lechta)	11
1.1.	Trendy vývoja	11
1.2.	Vymedzenie	12
1.3.	Východiská	14
1.4.	Ciele	14
1.5.	Metódy	15
1.6.	Techniky a stratégie	18
1.7.	Princípy	18
1.8.	Formy a druhy	19
1.9.	Zameranie	20
1.10.	Prelínanie s inými súčasťami logopedickej intervencie	21
	Literatúra	21
2.	Terapia narušeného vývinu reči (Marína Mikulajová, Svetlana Kapalková)	23
2.1.	Základné vymedzenie	23
2.1.1.	Ciele a metódy terapie u detí s narušeným vývinom reči	23
2.1.2.	Deti rizikové z hľadiska vývinu reči	23
2.1.3.	Stručný historický pohľad	24
2.2.	Terapeutické stratégie	24
2.2.1.	Úloha teórie v terapii	24
2.2.2.	Všeobecné hľadiská terapie	28
2.2.3.	Niektoré efektívne stratégie terapeutických prístupov	35
2.3.	Terapeutický postup	42
2.3.1.	Ciele terapie v jednotlivých štádiách vývinu reči	42
2.3.2.	Nedirektívne komunikačné techniky	50
2.3.3.	Zameraná stimulácia (focused stimulation)	53
2.3.4.	Direktívne terapeutické techniky	53
2.3.5.	Niektoré špecifické techniky terapie	54
2.3.6.	Úloha rodičov v terapii a modely logopedickej starostlivosti	55
	Literatúra	56
3.	Terapia palatolálie a velofaryngálnej dysfunkcie (Aurélia Kerekrétiová)	59
3.1.	Základné vymedzenie	59
3.1.1.	Úvod	59
3.1.2.	Terapia z historického pohľadu	60
3.2.	Terapeutické stratégie	64
3.2.1.	Výskyt palatolálie a potreba logopedickej a inej intervencie	64
3.2.2.	Klasifikácia terapie	67
3.2.2.1.	Druhy a formy terapie	67
3.2.2.2.	Všeobecné a špeciálne stratégie	71
3.3.	Terapeutický postup	73
3.3.1.	Symptomatická terapia	73
3.3.1.1.	Artikulačná terapia	73
3.3.1.2.	Modifikácia a eliminácia hypernazality a nosovej emisie/úniku	76
3.3.1.3.	Modifikácia a eliminácia hyponazality, rezonancie „Cul-de-Sac“ a zmiešanej fufnavosti	78
3.3.1.4.	Terapia zameraná na odstraňovanie narušeného koverbálneho správania	79
3.3.1.5.	Terapia zameraná na poruchy hlasu	80
3.3.2.	Kauzálna terapia	80
3.3.2.1.	Medicínsky prístup	80
3.3.2.2.	Behaviorálny prístup v terapii velofaryngálnej insuficiencie	83
	Literatúra	89
4.	Terapia porúch hlasu (Aurélia Kerekrétiová)	91
4.1.	Základné vymedzenie	91
4.1.1.	Úvod	91

4.1.2.	Niekoľko poznámok z histórie	92
4.1.3.	Od blízkej minulosti až po súčasnosť	92
4.2.	Terapeutické stratégie	94
4.2.1.	Definícia, ciele a klasifikácia hlasovej terapie	94
4.2.2.	Tímová spolupráca	96
4.2.3.	Základné prístupy	97
4.2.4.	Všeobecné a špecifické princípy hlasovej terapie	99
4.2.4.1.	Všeobecné princípy	99
4.2.4.2.	Špecifické princípy	100
4.2.5.	Všeobecné strategické postupy a metódy	100
4.2.5.1.	Sluchový tréning	100
4.2.5.2.	Dychový tréning	101
4.2.5.3.	Relaxačný tréning	102
4.2.5.4.	Nasadenie optimálnej výšky	103
4.2.5.5.	Stratégia pokusov a omylov	105
4.2.5.6.	Hlasový oddych	105
4.2.5.7.	Odstránenie reaktívnej anxiózy	105
4.2.5.8.	Inštrumentálny biofeedback	105
4.2.5.9.	Negatívny tréning	106
4.2.6.	Nepriame a priame terapeutické techniky pri poruchách hlasu	106
4.3.	Terapeutický postup	107
4.3.1.	Terapia porúch hlasu pri hyperfunkcii a zneužívaní hlasového orgánu	108
4.3.2.	Terapia hypofunkčných porúch hlasu	112
4.3.3.	Terapia psychogénnych porúch hlasu	114
4.3.4.	Efektivita a podmienky úspešnosti terapie porúch hlasu	115
4.3.4.1.	Zisťovanie efektivity terapie porúch hlasu	115
4.3.4.2.	Podmienky úspešnosti terapie hlasových porúch	115
	Literatúra	117
5.	Terapia dyslálie (Marta Gúthová, Daniela Šebianová)	119
5.1.	Základné vymedzenie	119
5.1.1.	Terminologický komentár	119
5.2.	Terapeutické stratégie	123
5.2.1.	Tradičný terapeutický prístup	123
5.2.1.1.	Motorika rečových orgánov	124
5.2.1.2.	Nácvik a rozvíjanie fonematickej diferenciacie	125
5.2.1.3.	Vyvodzovanie novej hlásky	126
5.2.1.4.	Fixácia hlásky	128
5.2.1.5.	Automatizácia hlásky	128
5.2.2.	Fonologický terapeutický prístup	130
5.2.3.	Foneticko-fonologický terapeutický prístup	134
5.3.	Terapeutický postup	134
5.3.1.	Komplexný terapeutický prístup	134
5.3.1.1.	Ciele a princípy komplexného terapeutického prístupu	135
5.3.1.2.	Etapy komplexného terapeutického prístupu	138
	Literatúra	143
6.	Terapia afázie (Zsolt Cséfalvay)	145
6.1.	Úvod	145
6.2.	Základné vymedzenie	147
6.2.1.	Efektivita terapie afázie	147
6.3.	Terapeutické stratégie	151
6.3.1.	Kognitívno-neuropsychologický prístup k terapii afázie	151
6.3.1.1.	Aplikácia kognitívno-neuropsychologického prístupu v našich podmienkach	157
6.3.2.	Pragmatické prístupy v intervencii afázie	160
6.3.2.1.	Aplikácia pragmaticky orientovanej terapie afázie v našich podmienkach	162
6.3.3.	Skupinová terapia afázie	164
	Literatúra	167
7.	Terapia zajakavosti (Viktor Lechta, Hana Laciková)	171
7.1.	Základné vymedzenie (Viktor Lechta)	171
7.2.	Terapeutické stratégie (Viktor Lechta)	173
7.2.1.	Triedenie metód	173
7.2.2.	Úspešnosť terapie	176

7.2.3.	Trendy v terapii zajakavosti	178
7.3.	Terapeutický postup (Viktor Lechta)	181
7.3.1.	Incipientná zajakavosť	182
7.3.1.1.	Tenzia	183
7.3.1.2.	Námaha	185
7.3.1.3.	Dysfluencia	185
7.3.2.	Fixovaná zajakavosť (Hana Laciková)	187
7.3.2.1.	Charakteristika jednotlivých článkov terapie pri fixovanej zajakavosti	188
7.3.2.2.	Formy terapie	189
7.3.2.3.	Východiskové modely terapie fixovanej zajakavosti	189
7.3.3.	Chronická zajakavosť (Viktor Lechta)	193
7.3.3.1.	Terapia zameraná na modifikáciu zajakavosti	197
7.3.3.2.	Terapia zameraná na tvarovanie plynulosti	198
	Literatúra	199
8.	Terapie dysartrie (Karel Neubauer)	201
8.1.	Základní vymezení	201
8.1.1.	Frekvence vzniku dysartrie a její nejčastější příčiny	202
8.2.	Vývojová dysartrie	203
8.2.1.	Základní vymezení	203
8.2.1.1.	Jednotlivé typy vývojové dysartrie	203
8.2.2.	Terapeutické strategie	204
8.2.2.1.	Zásady rozvoje hybnosti u dětí s centrálními poruchami	204
8.2.2.2.	Principy logopedické péče u dětí s vývojovou dysartrií	205
8.2.2.3.	Fyzioterapeutické metody rozvoje hybnosti a rozvoj hybnosti orofaciální oblasti	206
8.2.2.4.	Terapie poruch příjmu stravy a polykání	208
8.2.2.5.	Logopedická terapie řečových schopností	209
8.2.3.	Terapeutický postup	211
8.2.3.1.	Stanovení konkrétního terapeutického programu pro dítě s vývojovou dysartrií	211
8.2.3.2.	Stimulace faciálních motorických zón	211
8.2.3.3.	Stimulace aktivní hybnosti mluvidel a artikulace	213
8.3.	Získaná dysartrie	214
8.3.1.	Základní vymezení	214
8.3.1.1.	Jednotlivé typy získané dysartrie	214
8.3.2.	Terapeutické strategie	216
8.3.2.1.	Terapeutický proces a zásady jeho praktické aplikace	216
8.3.2.2.	Metody a prostředky logopedické terapie získané dysartrie	218
8.3.2.3.	Oblasti rozvoje terapie získané dysartrie	220
8.3.3.	Terapeutický postup	224
8.3.3.1.	Užití izotonických a izometrických postupů pro obnovování hybnosti mluvidel	224
8.3.3.2.	Užití rytmizačních postupů u osob se získanou dysartrií	228
	Literatura	229
	Příloha 1	232
	Příloha 2	234
	Příloha 3	236
	Příloha 4	238
9.	Terapia brblavosti (Zbigniew Tarkowski)	239
9.1.	Základné vymedzenie	239
9.2.	Terapeutické stratégie	239
9.2.1.	Stabilizácia správneho tempa reči	240
9.2.2.	Odstraňovanie ťažkostí pri čítaní	240
9.2.3.	Rozvíjanie hudobných schopností	240
9.2.4.	Rozvíjanie vyjadrovacích zručností	240
9.2.5.	Zlepšovanie koncentrácie pozornosti	241
9.3.	Terapeutický postup	241
9.3.1.	Diagnostikovanie brblavosti z terapeutického aspektu	241
9.3.2.	Chápanie osobnosti klienta	241
9.3.3.	Terapeutické metódy	242
9.3.3.1.	Motivácia	242
9.3.3.2.	Organizovanie	243
9.3.3.3.	Stabilizácia	248
9.3.4.	Obraz logopéda	249
	Literatúra	250

10. Terapia špecifických porúch učenia (Olga Zelinková, Penny Axelrod, Marína Mikulajová)	251
10.1. Základné vymedzenie	251
10.2. Terapeutické stratégie	253
10.2.1. Čítanie s porozumením	253
10.2.2. Písomné vyjadrovanie	258
10.2.3. Porucha pozornosti spojená s hyperaktivitou	259
10.2.4. Fonologické procesy, fonologické uvedomovanie a čítanie	261
10.3. Terapeutické techniky	262
10.3.1. Teoretická východiska terapie	263
10.3.2. Zásady terapie	264
10.3.3. Terapie	264
Literatúra	268